

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlustusasja number	237-24/282827
Otsuse kuupäev	06.12.2024
Vaidlustuskomisjoni liige	Taivo Kivistik
Vaidlustus	Innopolis Insenerid OÜ vaidlustus Sihtasutuse NARVA HAIGLA riigihankes „Narva Haigla uue aktiivkorpuse esimese etapi – uue palatikorpus B1 projekteerimistööd“ (viitenumber 282827)
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Innopolis Insenerid OÜ, esindaja vandeadvokaat Mart Parind Hankija, Sihtasutus NARVA HAIGLA, esindaja Üllar Lanno Kolmas isik, Osaühing SIRKEL&MALL, esindaja Tuulikki Laesson

RESOLUTSIOON
RHS § 192 lg 3 p 1 alusel

Jätta Innopolis Insenerid OÜ vaidlustus läbi vaatamata ja tagastada vaidlustajale.

EDASIKAEBAMISE KORD

Otsuse peale võib esitada kaebuse halduskohtule kümne päeva jooksul otsuse avalikult teatavaks tegemisest arvates (halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1).

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

- 05.08.2024. a alustas Sihtasutus NARVA HAIGLA (edaspidi Hankija) riigihangete registris avatud hankemenetlusega riigihanget „Narva Haigla uue aktiivkorpuse esimese etapi – uue palatikorpus B1 projekteerimistööd“ (viitenumber 282827) (edaspidi Riigihange). Määratud tähtpäevaks esitasid pakkumused 6 pakkujat, sh Innopolis Insenerid OÜ ja Osaühing SIRKEL&MALL.
- 30.09.2024. a tunnistas Hankija kaks pakkumust vastavaks ning lükkas neli pakkumust, sh Innopolis Insenerid OÜ pakkumuse tagasi, kuna nende maksumused ületasid Riigihanke eeldatavat maksumust.
- 04.10.2024. a esitas Innopolis Insenerid OÜ enda pakkumuse tagasilükkamise otsuse peale vaidlustuse Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon). 31.10.2024. a otsusega rahuldab vaidlustuskomisjon vaidlustuse ning tunnistas Hankija 30.09.2024. a otsuse

Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise kohta kehtetuks. Vaidlustuskomisjoni otsus on jõustunud.

4. 04.11.2024. a teavitas Hankija pakkujaid, et on tunnistanud kehtetuks ka kõik ülejäänud 30.09.2024. a otsused pakkumuste vastavuse kohta.

05.11.2024. a otsustas Hankija tunnistada kõik pakkumused vastavaks ja Osauhingu SIRKEL&MALL pakkumuse edukaks.

08.11.2024. a otsustas Hankija Osauhingu SIRKEL&MALL kui eduka pakkuja kvalifitseerida ning jätta hankemenetlusest kõrvaldamata.

5. 15.11.2024. a esitas Innopolis Insenerid OÜ (edaspidi Vaidlustaja) vaidlustuskomisjonile vaidlustuse Hankija 08.11.2024. a otsuse peale jätta Osauhing SIRKEL&MALL (edaspidi ka Kolmas isik) hankemenetlusest kõrvaldamata (vaidlustusasi nr 223-24/282827).

6. 22.11.2024. a sai Vaidlustaja vaidlustusajal nr 223-24/282827 esitatud menetlusedokumentidest teada, et Kolmanda isiku pakkumuses on nimetatud alltöövõtja, Poola ettevõtte Industria Project Sp. Zo.o, kelle näitajatele spetsialistide osas Kolmas isik tugineb.

7. 29.11.2024. a esitas Vaidlustaja vaidlustuse Hankija 05.11.2024. a otsusele, millega tunnistati Kolmanda isiku pakkumus edukaks ning 08.11.2024. a otsusele, millega jäeti Kolmas isik hankemenetlusest kõrvaldamata põhjendusega, et Vaidlustaja sai oma õiguste rikkumisest Hankija eelnimetatud otsustega teada alles 22.11.2024. a.

8. 02.12.2024. a edastas vaidlustuskomisjon vaidlustuse Hankijale ja Kolmandale isikule, paludes nende seisukohta ka vaidlustuse tähtaegsuse osas. 05.12.2024. a esitatud vastustes leidsid Hankija ja Kolmas isik, et 22.11.2024. a esitatud vaidlustus ei ole esitatud tähtaegselt ning tuleb jätta läbi vaatamata.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

9. Riigihangete seaduse (edaspidi RHS) § 189 lg 1 järgi peab vaidlustus olema laekunud vaidlustuskomisjonile kümne päeva jooksul alates päevast, kui vaidlustaja sai teada või pidi teada saama oma õiguste rikkumisest või huvide kahjustamisest, v.a sama paragrahvi lõigetes 2–5 nimetatud juhul, kuid mitte pärast hankelepingu sõlmimist. Kuivõrd käesoleval juhul on vaidlustatud hankemenetluses vastu võetud Hankija otsused, kohaldub RHS § 189 lg-s 1 sätestatud kümnepäevane vaidlustamistähtaeg.

10. Puudub vaidlus, et Hankija teavitas oma 05.11.2024. a otsustest tunnistada kõik pakkumused vastavaks ja Kolmanda isiku pakkumus edukaks kõiki pakkujaid, sh Vaidlustajat, 05.11.2024. a teatega: *Hankija on oma otsusega tunnistanud 5.11.2024 teie pakkumused vastavaks ning edukaks on tunnistanud Osauhing SIRKEL&MALL (11124774) pakkumus. Alus: majanduslikult kõige soodsaim pakkumus (suurim punktide kogusumma).*

Samuti puudub vaidlus, et 08.11.2024. a otsusest jätta edukaks tunnistatud pakkuja, Osauhing SIRKEL&MALL, hankemenetlusest kõrvaldamata ja kvalifitseerida, teavitas Hankija kõiki pakkujaid, sh Vaidlustajat, 08.11.2024. a teatega: *Hankija on oma otsusega 8.11.2024 jätnud riigihankest kõrvaldamata eduka pakkuja Osauhing Sirkel&Mall, kuna tal puuduvad riigihankest kõrvaldamise alused ning kvalifitseerinud Osauhing Sirkel&Mall, kuna ta vastab kvalifitseerimise tingimustele.*

Vaidlustuskomisjon märgib, et Hankija teade Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise kohta ei vastanud RHS § 47 lg 4 p-ile 3, mille kohaselt koos teatega pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse kohta tuleb hankijal esitada *vastavaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkujale edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkuja (edaspidi edukas pakkuja) või pakkujate nimed ja need edukat pakkujat iseloomustavad andmed, mis andsid edukale pakkumuse eelise tema pakkumusega võrreldes.* Hankija edastas Vaidlustajale küll eduka pakkuja nime, kuid mitte andmeid selle kohta, mis andsid edukale pakkujale eelise tema pakkumusega võrreldes.

Samas ei näe RHS § 47 ette, et hankija peaks esitama pakkujatele mingeid andmeid teiste pakkujate kvalifitseerimise kohta. Seega oli Hankija 08.11.2024. a teade Osauhingu SIRKEL&MALL kvalifitseerimise (ja kõrvaldamata jätmise) kohta RHS-iga kooskõlas.

11. Riigihangete registrist nähtub, et 11.11.2024. a pöördus Vaidlustaja Hankija poole taotlusega edastada talle [---] *hindamisprotokoll, millest nähtub pakkujatele omistatud punktid, mis vastavad hanke alusdokumentides toodud peatükile „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“*:

1. *Pakkumuse kogumaksumusele*
2. *Projektijuhi referentsprojektidele*
3. *Arhitekti referentsprojektidele*
4. *Konstruktori referentsprojektidele*

Hankija edastas Vaidlustajale nõutud hindamisprotokolli 15.11.2024. a, seega pidi Vaidlustaja olema hiljemalt 18.11.2024. a teadlik Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse põhjendustest¹, sh sellest, mis andis Kolmanda isiku pakkumusele eelise Vaidlustaja pakkumuse ees.

12. Riigihangete registrist nähtuvalt ei ole Vaidlustaja küsinud Hankijalt mingeid täiendavaid selgitusi 08.11.2024. a otsuste kohta, millega Hankija kvalifitseeris ja jättis kõrvaldamata Osäühingu SIRKEL&MALL eduka pakkujana. Mõistlik aeg Vaidlustajat huvitava info küsimiseks/kogumiseks oluks aeg, mis on Vaidlustajale ette nähtud Hankija otsuse vaidlustamiseks. Vaidlustaja ei ole mõistliku aja jooksul astunud mis tahes samme saamaks teada, milliste andmete alusel Hankija Kolmanda isiku kvalifitseeris.

13. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustaja seisukohaga, et kuivõrd Vaidlustajale said alles 22.11.2024. a vaidlustusasjas nr 223-24/282827 esitatud menetlusedokumentidest teatavaks uued andmed Kolmanda isiku pakkumuse kohta (Kolmanda isiku tuginemine teise ettevõtja näitajatele), tuleb RHS § 189 lg 1 sätestatud vaidlustuse esitamise tähtaega (10 päeva) hakata arvestama sellest päevast.

13.1. Vaidlustaja poolt vaidlustuses viidanud vaidlustuskomisjoni 31.10.2018 otsuse nr 219-18/200962 p-is 12 on vaidlustuskomisjon leidnud, et Euroopa Kohtu praktikast (C-406/08, *Uniplex*, p-d 25-35) tuleneb, et hankija otsuse vaidlustamise tähtaeg ei hakka kulgema enne, kui pakkujat on teavitatud põhjustest, mis viisid teatava sisuga otsuse vastuvõtmiseni. Samas on otsuse tegemise põhjused seotud RHS § 47 lg 4 p-ist 3 tulenevate kohustuste täitmisega hankija poolt. Vaidlustuskomisjon leiab, et sellest põhimõttest tuleb juhinduda ka praeguses vaidluses.

13.2. Vaidlustaja sai Hankija otsustest Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamiseks ja Kolmanda isiku kvalifitseerimiseks teada vastavalt 05.11.2024. a ja 08.11.2024. a 18.11.2024. a, mil Vaidlustaja sai kätte hindamisprotokolli, oli Vaidlustaja saanud Hankijalt kõik andmed eelnimetatud otsuste kohta, mida RHS § 47 kohustab Hankijat oma otsuste kohta teistele pakkujatele andma. Seega, kui asuda seisukohale, et Vaidlustajal tekkis kaebeõigus päevast, kui Vaidlustaja sai Hankijalt kogu RHS-is ettenähtud teabe Hankija otsuste kohta, oleks Vaidlustajal RHS § 189 lg 1 sätestatud tähtaega arvestades, tulnud esitada vaidlustus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsusele hiljemalt 28.11.2024. a.

13.3. Vaidlustaja ei ole hankemenetluses esitanud küsimusi ega palunud teavet Hankija 08.11.2024. a otsuse kohta, millega Kolmas isik kvalifitseeriti, kusjuures 08.11.2024. a oli Hankija edastanud pakkujatele, sh Vaidlustajale, kogu teabe, mille ta selle otsuse kohta oli RHS-i alusel kohustatud esitama (vt ka käesoleva otsuse p 10). Juhul, kui Vaidlustajal oli siiski kahtlusi, et Kolmanda isiku kvalifitseerimine rikub tema õigusi, oli tal kohustus oma õiguste kaitseks reageerida, esitades Hankija otsuse peale vaidlustuse RHS-is sätestatud tähtaja jooksul, või küsida vähemalt Hankijalt otsuse kohta selgitusi. Ka kohtud on leidnud, et riigihankes osalev ettevõtja peab ka ise astuma samme, et olla oma õigusi puudutavate otsuste tegemisega kursis (TrtHKm nr 3-19-196, p 12). Seda Vaidlustaja ei teinud.

13.4. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustaja väitega, et tema eest on *õigusvastaselt varjatud* teavet selle kohta, et Kolmas isik ei tugine teatud spetsialistide osas pakkumuses enda personalile vaid Poola koostööpartnerile, millest Vaidlustaja sai teada *poolkogemata*. RHS ei sätesta, et hankemenetluses tehtud otsustega seoses tuleks teistele pakkujatele edastada kohustuslikult teave selle kohta, kas mõni pakkuja on tuginenud teiste ettevõtjate spetsialistidele. Seega ei saa sellise teabe Vaidlustajale või teistele pakkujatele edastamata jätmine kuidagi olla õigusvastane.

13.5. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustajaga, et see, et käesoleval juhul tuleb hakata

¹ Vaidlustaja on kinnitanud seda lugemismärkega riigihangete registris. Sõnumi ID: 902373.

vaidlustustähtaega arvestama 22.11.2024, millal Vaidlustaja sai uut teavet Kolmanda isiku pakkumuse kohta, tuleneb Euroopa Kohtu lahendist C-406/08, *Uniplex* ja TlnRKm 16.01.2020 määrusest haldusajal 3-19-2312.

Euroopa Kohtu lahendis C-406/08 oli vaidluse all küsimus, millal algab pakkuja suhtes vaidlustamise tähtaeg olukorras, kus pakkuja pakkumus on tagasi lükatud, kuid pakkumuse tagasilükkamise põhjendused, mis tulnuks esitada koos otsusega, on esitatud hiljem. Selline olukord ei ole aga võrreldav praeguse vaidlustusaja tehiooludega, kus Vaidlustajale on saanud tagantjärele teatavaks selline informatsioon Kolmanda isiku pakkumuse kohta, mida Hankija ei olnud hankemenetluses kohustatud andma.

TlnRKm 16.01.2020 määruses haldusajal 3-19-2312, leidis kohus: *RHS § 189 lg-s 1 sätestatud vaidlustamistähtaja kulgemahakkamine peab olema seotud mingi objektiivse sündmusega, millest tuleneb selgelt, et pakkuja sai teada või vähemalt pidi teada saama oma õiguste rikkumisest või huvide kahjustamisest. Hankija otsuste puhul on üldjuhul selliseks objektiivseks sündmuseks riigihankes osaleva ettevõtja teavitamine otsusest RHS §-s 47 sätestatud korras (vt ka M. A. Simovart, M. Parind. Riigihangete seadus. Kommenteeritud väljaanne. Juura, 2019, lk 1064, p 10). RHS § 47 kohustab hankijat riigihankes osalevale ettevõtjale kolme tööpäeva jooksul esitama teate otsuse tegemise kohta kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Samas võib RHS § 189 lg-s 1 sätestatud vaidlustuse tähtaja kulgemahakkamise hetke puhul olla teatud juhtudel määravaks ka asjaolu, millal sai pakkuja teada põhjustest, miks tema või tema konkurendi suhtes teatava sisuga otsus vastu võeti (Euroopa Kohtu 28.01.2010 otsus asjas nr C-406/08, p-d 25–35). Lähtuda tuleb konkreetse juhtumi asjaoludest. (p 20). Seega ei nähtu eeltoodud otsusest, et juhul, kui vaidlustaja väidab, et sai oma õiguste rikkumist teada pärast hankija otsusest teadaasaamist, tuleks vaidlustuse tähtaja kulgemist hakata igal juhul arvestama sellest päevast. Vastupidi, kohus märgib, et Hankija otsuste puhul on üldjuhul selliseks objektiivseks sündmuseks riigihankes osaleva ettevõtja teavitamine otsusest RHS §-is 47 sätestatud korras. Ka viidatud lahendis on kohus asunud seisukohale, et vaidlustuse esitamise tähtaega tuli hakata arvestama hankija otsusest teadaasaamisest.*

13.6. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et vaidlustustähtaja arvestamise alguse tõlgendamine Vaidlustaja väidetud viisil võib kaasa tuua olukorra, kus RHS § 189 lg-s 1 sätestatud tähtaeg kaotab igasuguse sisulise tähenduse, sest vaidlustuse esitamise tähtaega tuleks hakata arvestama igast päevast (peale hankija poolt mingi otsuse tegemist), millal vaidlustaja saab või väidab end olevat saanud mingit uut teavet otsuse tegemisega seotud asjaolude kohta, millest ta tuvastab oma õiguste rikkumise või huvide kahjustamise. Nt võib vaidlustaja esitada mõne hankija otsuse peale täiesti perspektiivitu vaidlustuse, et saada vaidlustusmenetluses hankija teiste otsuste kohta mingeid andmeid, millest lähtudes vaidlustada hankija teisi otsuseid ning juba tähtaegadel, mis ei ole enam kuidagi seotud hankija otsuste tegemisega, vaid sellega, millal ta vajalikud andmed kätte sai. Vaidlustuskomisjon ei väida, et Vaidlustaja oleks käesoleval juhul niimoodi teinud.

14. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et asjaolusid arvestades pidi vaidlustus Hankija 05.11.2024. a otsusele, millega Kolmanda isiku pakkumus tunnistati edukaks, olema laekunud vaidlustuskomisjonile hiljemalt 28.11.2024. a, s.o 10 päeva jooksul arvates päevast, kui Vaidlustaja sai kätte Hankija edastatud hindamisprotokolli (18.11.2024. a).

29.11.2024. a vaidlustuskomisjonile laekunud vaidlustus selle otsuse peale ei ole esitatud tähtaegselt.

15. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et asjaolusid arvestades pidi vaidlustus Hankija 08.11.2024. a otsusele, millega Hankija kvalifitseeris Kolmanda isiku, olema laekunud vaidlustuskomisjonile hiljemalt 18.11.2024. a, s.o 10 päeva jooksul arvates päevast, kui Vaidlustaja sai kätte Hankija edastatud teabe Kolmanda isiku kvalifitseerimise ja vastavaks tunnistamise kohta.

29.11.2024. a vaidlustuskomisjonile laekunud vaidlustus selle otsuse peale ei ole esitatud tähtaegselt.

16. Vaidlustuses on Vaidlustaja esitanud taotluse vaidlustamistähtaja ennistamiseks juhul, kui vaidlustuskomisjon on seisukohal, et vaidlustust ei saa lugeda tähtaegseks.

Kuna RHS ei näe vaidlustuskomisjonile ette õigust vaidlustamistähtaegade ennistamiseks ning seda on korduvalt kinnitatud ka kohus (vt nt Vaidlustaja viidatud TlnRKm 16.01.2020 määrus haldusajal 3-19-2312 p 24), jätab vaidlustuskomisjon taotluse rahuldamata.

17. Kuna vaidlustus jääb läbi vaatamata, on Vaidlustajal õigus nõuda riigilõivuseaduse § 15 lg 1 p-i 5 alusel vaidlustuse esitamisel tasutud riigilõivu tagastamist. Riigilõivu tagastamise taotlus tuleb esitada vaidlustuskomisjonile vastavalt riigilõivuseaduse §-le 12. Vaidlustusmenetluse kulude väljamõistmist vaidlustuse läbi vaatamata jätmise korral RHS ette ei näe.

(allkirjastatud digitaalselt)
Taivo Kivistik